

فلسفه

جریان‌شناسی فلسفه اسلامی
پیش‌دانشگاهی

سپهر پور

ماجرای فکر فلسفی در دنیای اسلام

عقل فلسفی: به دنبال: دانستن حقایق / شعار: بین و بیا: / روش: ریاضت فکری

ظاهرگرایی درباره آیات و روایات؛ اشعری گری: اخباری گری

عقلی: معتزله (هر چه عقلی نیست، بگذار کنار)

عرفانی (بر خورد سمبلیک با متن دینی)

باطن گرایی
(تاویل گرایی)

وحی الهی

ذوق عرفانی: به دنبال: چشیدن حقایق: شعار: بیا و بین / روش: سلوک و تصفیه دل

یک نمونه از تاثیر روش های مختلف مواجهه با متن دینی

همان که قرآن گفته است. بی بحث و تعمق بیشتر را باید پذیرفت

درک ناسازگاری ها ...؟

برداشت های عرفانی و سمبلیک

باطن گرایی
(تاویل گرایی)

وحی الهی

ماجرای نافرمانی شیطان

حسن و قبح شرعی یا عقلی

خوبی و بدی اعمال تابع شرع است یا عقل است؟

خدا می تواند به هر چیزی امر کند

خدا هرگز به امر نامعقول امر نمی کند، ابراهیم
رویا دیده است.

زبان قرآن زبان راز آمیز است: قربانی کردن
فرزند نشانی از عشق بازی خدا با ابراهیم است

باطن گرایی
(تاویل گرایی)

وحی الهی

ماجرای ذبح اسماعیل

حسن و قبح شرعی یا عقلی

اشعری: خوبی و بدی تابع شرع است. هر چه شرعی است خوب است.

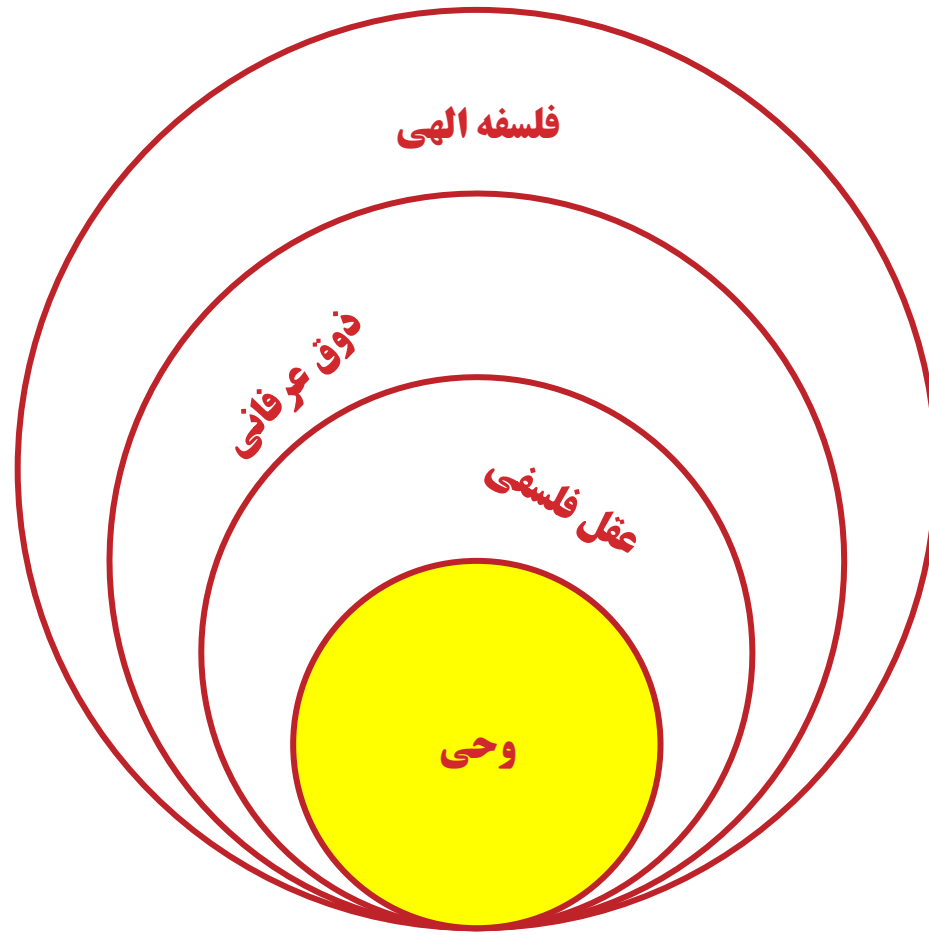
معتزلی: خوبی و بدی تابع عقل است. هر چه عقلی است خوب است.

اخلاق

مثال قدیمی: آیا خدا می تواند یک گنهگار فاسق را به بهشت ببرد؟

مثال امروزی: روزه به حکم شرع واجب است یا به حکم عقل؟

به راستی چرا این همه اختلاف در روش و نتایج متفکران اسلامی وجود دارد؟

روان شناسی و جامعه شناسی اختلاف

اختلاف یک امر طبیعی ناشی از دانش، منش و محیط متفاوت است.

زمانه و زمینه فکری و اجتماعی متفاوت متفکران اسلامی، تفاوت های فردی، شخصیتی و تربیتی آنها، سرشت لایه به لایه و تو در تو پیام الهی و مراتب و درجات ایمان از مهمترین عوامل ایجاد اختلاف به عنوان یک فرایند طبیعی هستند.

**اگر ادب علمی به من اجازه ابراز نظریه ای در تاریخ
اسلام بدهد، می توانم بگویم که :**

**اختلاف اصلی مذاهب را در اسلام، که ثمره طبیعی و
منطقی اختلاف اصلی در درک ها و مشرب های افراد،
اقوام و ازمینه است، پیغمبر و کتاب اش، خود، به عمد،
پایه گذاری کرده اند، و بذرهای این کشته های
گوناگون و رنگارنگ را به دست خود در مزارع افکار و
ارواح افشانده اند.**

شریعتی، روش شناخت اسلام، ص ۳۰۲-۳۰۳

